

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši štev. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Florjančič. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kranj in deželne električne naprave.

Kranj je nekaka metropola Gorenjske. To sicer prav častno ime pa vsebuje tudi naloge, katerih bi se moralo kranjsko meščanstvo, predvsem pa občinski mestni zastop vedno zavedati in po njih uravnavati svoje delovanje. Kranj bi moral prednjačiti celi Gorenjski na poti do napredka, bi moral kazati z vzgledom in dejanjem, kaj se da napraviti tudi s skromnimi sredstvi, če je pamet na pravem mestu in v odločilnih krogih kaj smisla za napredek in povzdigo mesta. A kaj vidimo? Tako nazadnjaško mestno upravo, kot je v Kranju, vidimo redkokje. Najvažnejša vprašanja čakajo rešitve. Vse je zanemarjeno. Poglejmo samo električno luč. Vsako drugo mesto na Kranjskem bi bilo pri enaki legi in pod enakimi pogoji imelo že zdavnaj dobro električno silo na razpolago, imelo bi dobro razsvetljene ulice za primeroma nizko ceno, samo Kranj tega ne zmore.

Pač se je o tem mnogo govorilo. Poldrugo leto so gospodje v občinskem svetu cincali in besedičili, govorili, kakor bi bili mislili narediti bogve kaj, a po več kot poldrugetnem prerekanju in komisijonelnih ogledih so uvideli — da je — najbolje pustiti pri miru celo stvar. Ne bo zamere niti pri Majdiču niti pri Mayrju, čeprav po ulicah gore petrolejke.

Liberalci sploh nimajo smisla za napredek celote. Oni vidijo samo koristi posameznika, in po njih gospodarsko-političnem naziranju si je dolžen vsak sam naprej pomagati kakor ve in zna. Šele kadar kaj ima, nekaj pomeni. Nikjer se to za celoto tako pogubno naziranje ne vidi bolj jasno, kakor v Kranju, kjer vlada v mestnem gospodarstvu par magnatov. Ti od mesta pač nič ne potrebujejo, ker imajo vse in zato tudi ne morejo zapopasti, da bi mesto moglo oziroma moralo kaj storiti, da omogoči napredek fistih,

ki nimajo pod palcem zlatih cekinov in se morajo truditi za svoj dnevni zaslužek, če hočejo izhajati.

Žalibog v Kranju ti zadnji nimajo nič odločevati. Zato vlada taka stagnacija v vsem javnem življenju. Par liberalnih mogotcev komandira. Tem je pa že vseeno, ali Kranj napreduje ali nazaduje. Oni pri tem itak niso nič prizadeti, saj imajo dobro postlano.

Tako mestna uprava do danes še ni prišla do spoznanja, kako velikanskega pomena za Kranj so deželni električni načrti. Saj če se vodne sile ob Savi izrabijo v produkcijo električne moči in bo ta na razpolago po celi gorenjski dolini od Završnice do Ljubljane, bo ustvarjen prvi pogoj, da Kranj zcvete k novemu življenju. Mi si tega ne moremo misliti brez tega, če se ne naseli pri nas industrija. Mesto ima onstran Save velike komplekse sveta v bližini kolodvora, ki so kakor nalašč za to, da se na njih zgrade tovarne. Z novimi industrijskimi podjetji bi se prebivalstvo pomnožilo, s tem pa tudi potrebe. Obrtniki naši bi dobili nov vir dohodkov, trgovci množino novih odjemalcev. Dalekovidna mestna uprava bi morala delati z vso silo na to, da se ta v bodočnosti itak neizogibni razvoj pospeši. Saj je eno glavnih načel pametne gospodarske politike malih mest, da po možnosti pritegnejo v svoj okoliš razna industrijska podjetja in tako pomnože svoje prebivalstvo in svojo davčno moč.

Industrija pa se more naseliti samo tam, kjer ima na razpolago ceno gonilno moč. Sedaj je dežela začela velikansko delo. Če se to izvrši, bo za celo Gorenjsko, posebno pa še za Kranj, začetek čisto nove dobe. Velike izpremembe je prinesla železnica od Jesenic do Ljubljane, a vse večje izpremembe bo prinesel električni tok, ki bo dal gospodarskemu življenju po Gorenjskem nov impulz in novo smer.

Mesto Kranj bi imelo tedaj vzroka dovolj, da se z vso silo potegne za to, da se deželni načrti čimprej izvrše, in sicer tako, da bo imelo ono od

njih največ koristi. Mesto bi moralo stopiti v dotiko z deželno upravo. Ali merodajni krogi našega mesta stoje v S. L. S. sovražnem taboru. S tem je zanje tudi v tem vprašanju dano stališče. Pirc meri vse z enim vatlom in farba iz enega piskra. Može, katerim je izročena usoda mesta Kranja, so pristaši liberalne stranke. Njihov politični in gospodarski evanglij je to, kar piše Slovenski Narod in oznanjajo ljubljanski liberalci. Vsa ta kompanija v lepi slogi z vso vehemco pobija deželne načrte, jim stavi na pot vsemogoče zapreke in bi najraje naščuvala celo deželo proti S. L. S., ko bi le mogla, samo da bi onemogočila izvršitev deželnih električnih naprav. A čujte! Občinski zastop mesta Kranja se baha, da je eden glavnih stebrov te liberalne stranke.

Po Kranju brle v brezmesecnih nočeh zadimljene petrolejke po umazanih ulicah in govore vsakemu, ki hoče poslušati, kako potrebno je mesto električne razsvetljave. Mestni zastop kranjski pa, ki sam ne zna nič napraviti, očitno tudi ne mara, da bi drugi kaj napravili za Kranj, kajti sicer si ne moremo misliti, da občinski zastop še do sedaj ni smatral za potrebno povzdigniti v interesu kranjskega mesta svoj glas proti grdi gonji, ki jo vprizarja liberalna stranka proti deželnemu odboru radi električnih central, in izreči očito, da če je ta gonja morebiti v interesu ljubljanskih liberalcev, ona prav gotovo ni v interesu mesta Kranja, ki mora z ozirom na svojo bodočnost le želeti, da dežela svoje električne načrte čimprej in dosledno izvrši.

Da, še več! Po vsej priliki smemo pričakovati, da bo deželni poslanec Kranjskega mesta, Ciril Pirc, v družbi z ostalimi liberalci nastopil v deželnem zboru z vso odločnostjo proti deželnim električnim napravam in jih pobijal z vso silo svojega zgovornega temperamenta. Res idealne politične razmere vladajo v Kranju!

Meščanska zveza v Kranju umeva koristi mesta Kranja vsekako drugače, kakor slavni občinski svet. Zato tudi ne mara prevzeti odgovor-

PODLISTEK.

Kako je Žunov Jože začel čebelariti.

Sp. P. Bohinjec.

I.

Krasen dan je bil — četrti dan kresnika l. 1887.

Jože in njegov oče sta kosila mah v Vogljanski gmajni. Ročno sta rezala zeleno mahovje z rušnjo vred in že velik del pokošenega mahovja sta imela za sabo, ko pravijo oče:

„Jože, zdaj se bova pa malo podprla.“

Oče se usedejo in naslonijo na debelo smreko, Jože pa sede na jelov štor in potegne iz rute krajec črnega kruha, očetu pa poda pisker hrušove vode.

„Kaj pa šumi tam-le gori v smrečju?“

„Glej, glej, Jože, roj je! Čebele so rojile nekoč, pa Bog ve, kje.“

„Kaj pa, oče, ko bi si izposodil panj? Bančev Jože iz Vogelj nima daleč svojega uljnika, znabiti mi posodi panj.“

„Morda bi ga, če ni roj njegov?“

„Jaz pojdem do njega.“

In Jože skoči po koncu, vzame koso v roko in udarja z oslo po nji, da se je razlegalo kakor bi plat zvona bilo. Roj se je pomiril in kmalu je visel kakor prešičja vrana na veji stare smreke. Jože spusti koso na tla in dirja proti Vogljam.

Bančev Jože je bil ravno v uljniku in je čakal rojev. Takoj je bil pri volji, da posodi Žunovemu svoj panj. Tudi dva funta strdi mu nestrže v leseno škatljo, da bo mogel krmiti čebele.

Vesel se Jože zahvali in se vrne k očetu. Brž spleza na smreko, si pokrije obraz s svojim višnjevim zastorjem, oče pa naveže panj na kosišče in ga potisne proti čebelnemu curku. Jože potrese vejo, in čebele se vsujejo v panj.

— „Ajej, ajsa!“ zakriči Jože in se spusti na tla, mahajoč z roko. Čebele so ga opikale po roki.

— „Le brž prsti na roko, Jože!“ reče oče in vesel maši panj z zadnjo končnico. Prašnico je bil že prej zamašil s smrečjem.

— „Malo strdi denite v panj, oče!“

Oče to stori odmašivši končnico ter položi panj na jelov štor. Čebele so kmalu vse v panju in se zbirajo okrog matice. Jože pa vesel gleda sliko nad prašnico. Divje zverine nesejo lovca h pogrebu. Medved nese križ pred krsto. Jožetu pa pride na misel pesmica:

Še medved se je tresel,
ko je križ pred parami nesel.

Hali, halo, zdaj lovca več ne bo!

Ko sta se z očetom vračala domov, je Jože pozabil vse bolečine na otekli roki, veselo je nesel panj na rami.

II.

Žunov Jože je postavil svoj panj na koncu drvavnice. Izzagal je dve lati in porinil panj na

skladovnico drv. Zvečer je odprl prašnico in drugo jutro so že čebele izletavale.

Ker je pital čebele, so se hitro opomogle in še tisto leto, ob ajdovem cvetju, so dvakrat rojile.

Tri panjove je preredit Jože čez zimo in drugo leto so mu rojili trije panjevi, vsak je dal po tri roje.

Jože je pridno zahajal ob nedeljah popoldne k Bančevemu Jožetu v Voglje, pa tudi k Potovcu v Šentvambergo, ter se je učil čebelarstva. Drugo zimo je že tesal les za uljnik in spomladi je uljnik postavil in pokril. Čebele pa so le rojile in se množile.

Jože je pokupil nekaj starih panjev, nekaj pa napravil novih. Po starih je posnemal slike. Sv. Ambrož, patron čebelarjev, se je ponašal na več panjevih, sv. Florjan je čakal z golido, Job je sedel na gnojišču, Aron je držal palico v roki, tu je bil Mojzes s svetlimi rogovi, sv. Martin na konju, sv. Anton s psiščikom, sv. Rok s psiščikom, Pegam in Lambergar sta se podajala s sulicama, Kralj Matjaž je gladil svojo dolgo brado, najbolj pa se je prijel oči Krištof Kolumb. Ta je imel še enkrat večjo končnico in dve prašnici. Iz rok so mu letele čebele pa tudi izpod nog. Potovec je dal ta panj Jožetu za spomin.

Žunov Jože je tedaj zaslovel kot čebelar. A prodal še ni nobenega panja. Naročil si je „Slovenskega čebelarja“ in pridno prebiral dela čebelarjeva v posameznih mesecih. Njegovo znanje je raslo, pa tudi njegovo veselje. Preštudiral je

nosti, češ da ni v tem važnem vprašanju bila na mestu in si ni upala povedati svojega mnenja. Zato je potom prošnje na deželni odbor izpregovorila tam, kjer občinski zastop molči, čeprav bi moral imeti prvo besedo. Mi molčali ne bomo. Povsod bomo opozarjali meščane na to, kako tisti, ki so poklicani, da bi branili njihove koristi in delali za napredek mesta, žalibog na ljubo neki liberalni stranki, katere izven Ljubljane že skoraj nikjer več ni, interese lastnega mesta v strankarski zaslepljenosti žrtvujejo. Tudi v Kranju se mora zdaniti!

Prošnja „Meščanske zveze v Kranju“ na deželni odbor.

Slavnemu deželnemu odboru vojvodine kranjske v Ljubljani.

Ker gradi kranjska dežela na Završnici na Gorenjskem električno centralo in se čuje, da bo mogoče, če Bled in okolica ne porabita vsega toka, tudi bolj oddaljene kraje po Gorenjskem preskrbeti s ceno električno silo, vlaga „Meščanska zveza v Kranju“ na slavni deželni odbor sledečo prošnjo:

V slučaju, da se električni tok od Završnice napelje potom žičnega omrežja v druge kraje po Gorenjskem, naj se slavni deželni odbor v prvi vrsti blagovoli ozirati na naše mesto. V Kranju sicer obstoja tačas že mala električna centrala ob Kokri, ki se nahaja v privatnih rokah. A ta je popolnoma nezadostna, tako da ne more priti v poštev niti za prepotrebno električno razsvetljavo mestnih ulic, veliko manj pa še za od dne do dne se množee potrebe kranjskega obrtništva. Za obrtnike so tudi cene tega toka veliko predrage, ne glede na druge nedostatke, ki vrednost te elektrike tudi za navadno razsvetljavo stanovanj prav občutno zmanjšujejo. Pri tem trpe največ trgovci, gostilničarji in obrtniki, ki bi imeli v prvi vrsti korist od tega, če bi imeli za svoja podjetja na razpolago dobro in ceno elektriko.

Zato se „Meščanska zveza“ trdno nadeja, da bo slavni deželni odbor zgoraj navedeno prošnjo, če le mogoče, upošteval. Z njeno izpolnitvijo bi bilo ustrezno veliki večini mestnega prebivalstva, na čegar želje se žalibog sedanja večina občinskega odbora v tem pogledu prav nič ne ozira.

V Kranju, dne 21. maja 1913.

To prošnjo je pretečeni teden izročila Meščanska zveza po posebni deputaciji deželnemu odboru. Deputacijo je sprejel dr. Lampe, ki ima v rokah vse delo tikajoče se deželnih električnih naprav. Pravzaprav je ves načrt deželnih električnih central njegovo delo. Med dr. Lampetom in člani deputacije se je razvil prav živahen razgovor, tekom katerega je dr. Lampe razložil, kateri principi vodijo deželni odbor pri tem velikem podjetju. Žal nam je, da nam danes nedostaja

dobro, kako se mora uljnik postaviti in kakšne lastnosti mora imeti. Lotil se je novega uljnika.

Bil je prav lep ta novi uljnik. Dva dela je imel — za stare in nove panjeve. Preskrbel si je Jože tudi Gerstungov panj, dobil je od prijatelja v mestu ameriški panj, pa še več drugih vrst panjevja. Vsake vrste priprava umnega čebelarja se je našla pri njem in ko je 1897. leta praznoval desetletnico svojega čebelarstva, tedaj mu je prvi panj, ki ga je bil prinesel iz Vogljanske gmajne, porodil stoti roj.

Od daleč so ljudje hodili gledat Žunov uljnik. Lepo se je videlo, ko so čebele iz sto panjev vrele na plan: šumelo je in bučalo, sršelo in zvenelo, pa tudi dišalo po dišešem medu in se lesketalo po belem satovju. Živo slikane končnice so žarele v solčnih žarkih in Žunov Jože je sklenil prvokrat, da postavi na prodaj nekaj svojih čebel.

Prišel je s Koroškega učitelj Kovač iz Dopolje Vas, tisti ki je imel tako gosto in dolgo brado, da jo je zavihal čez obraz in potegnil pod klobuk. Čebele so se zakadile vanj, pa so obsele na njegovi bradi, pikale ga v brado, ki pa ni čutila. Kovač je kupil od Žunovega Jožeta petdeset panjev s starim in novim „malom“, in mu je naštel na roko 500 ranjškov.

Tako je Žunov Jože postal vzoren čebelar s svojo vztrajnostjo in zadovoljnostjo. Le to mu je žal, da je Korošču z Matjaževu brado prodal stare panjeve, ki so imeli takó lep „mal“.

prostora, da bi ta razgovor v celoti priobčili. Povrnemo se še zanj nazaj. Glede prošnje „Meščanske zveze“ je obljubil, da ji bo deželni odbor rad ugodil. Dežela bo zgradila ob Ljubljani električno centralo, ki mora biti gotova še tekom poglobljevalnih del v strugi Ljubljani. S to centralo bo zvezana po daljnovodu centrala ob Završnici, ki se gradi sedaj. Ta daljnovod bo šel mimo Kranja. Mesto bo na ta način lahko dobivalo odtod vso električno silo, ki jo potrebuje. Treba je le, da se ljudje začno zanimati za to stvar, ki je za celo deželo, posebno še za Gorenjsko, tako velikega gospodarskega pomena. Zato ga veseli, da se Meščanska zveza v Kranju za deželne naprave zanima. Ljudi je treba poučiti, da bodo vedeli, zakaj gre. Z zagotovitvijo, da bo deželni odbor želje kranjskega meščanstva vselej rad upošteval, je dr. Lampe po skoro eno uro trajajočem pogovoru deputacijo odpustil.

DOPISI.

Iz Radovljice. To nedeljo popoldne, 25. maja, se je vršil v Radovljici pogreb pokojne gospe Ivane Hudovernik. Kako je bila blaga pokojnica splošno znana in priljubljena ne samo v domačem mestu, ampak v vsej radovljiški okolici, o tem je pričal njen veličastni pogreb, katerega so se udeležili v najobilnejšem številu meščani, okoličani in premnogi privatni in c. kr. uradniki. Med odličnimi udeleženci pogreba smo opazili preblagorodnega gospoda okrajnega glavarja Župneka, sodnega predstojnika in svetnika Regallya, mestnega župana g. Aleksija Robleka in mnogo drugih. Pokojnica je bila nadvse skrbna gospodinja, postrežljiva in posebno naklonjena revežem in siromakom. Zato blag ji spomin!

Iz Podbrezja. Neizprosna smrt nam je vzela občespoštovanega g. Josipa Jegliča, c. kr. davkarja v pokoju. Veliko število prijateljev od blizo in daleč ga je sprejelo k zadnjemu počitku. Bil je velik dobrotnik katoliških društev, zaveden narodnjak in kar se mora posebno poudariti — veren katoličan. Vestno je izpolnjeval svoje verske dolžnosti; le huda bolezen ga je zadrževala od sv. maše. Posebno lepo je bilo videti tega c. kr. uradnika vedno pri domači obhajilni mizi. Naj počiva v miru, njegova duša naj se veseli pri Bogu. — Kako čislajo svojega višjega pastirja so pokazali pošteni Podbrežani ob sv. birmi. Seve, da so povsod izjeme. Naši Orli so šli na konjih presvet. g. knezoškofu naproti. Šolski otroci so pozdravili prevzvišenega pod nadzorstvom uda kraj. šol. sveta. Marijina družba je podarila dragocen šopek. Dobro je izpadla bakljada — petje — razsvetljava v čast višjemu pastirju. Tudi občinski odbor in predstojništvo Kat. slov. izobr. društva se je poklonilo svojemu vladiki. — Kat. slov. izobraževalno društvo bo kmalu priredilo veselico s tombolo za nakup travniške brane za Kmet. podružnico.

Iz Mekinje. (Živinorejska zadruga). Dne 18. t. m. popoldne se je vršil v društvenem domu ob povoljni udeležbi občni zbor tukajšnje živinorejske zadruge. Sicer deluje zadruga malo nad dve leti, vendar je rodila že lepe, prav očitne uspehe. Mnogo gospodarjev si je zgradilo nove, zračne hleve in svinjake; tudi pri živini se kaže lep napredek; to je pokazalo zadnje premovanje telet. Zanimanje za umno živinorejo narašča; in to je dobro znamenje; saj je pa tudi za našega kmeta edino le živinoreja najboljši vir dohodkov. Prepričevalno je predaval ob tej priliki g. ces. svetnik Gustav Pirc ter bodril k skrbni reji mladih živinčet. Prav umestno in s krepkimi besedami je svaril pred najhujšim uničevalcem naših kmetij: pred pijančevanjem ter nespametnim in kvarljivim begom v Ameriko, ki žuga postati za nas dežela pogube. Za g. ces. svetnikom je govoril še gosp. inženir I. Rataj ter je posebno poudarjal važnost dolinskih pašnikov za živinorejo. — Bližnje kmetovalce in živinorejce opozarjamo, da je prevzel g. Ivan Pirc, trgovec v Godiču (župnija Mekinje), od živinorejske zveze v Šmarci za razprodajo vsa gnojila in krmila, ki jih ima ta zveza v zalogi.

Iz Moravč. Živinorejska zadruga je preskrbela trem svojim članom zopet lepe pincgavske bike. Zato opozarjamo živinorejce, da vodijo svoje krave le k tem, ker le po tej poti je mogoče vpeljati lepo pincgavsko pasmo; potem pri premovanjih ne bo nikake jeze in nezadovoljnosti. Tiste pa, ki imajo nepotrjene bike, svarimo, da jih ne pripuščajó, ker bodo zapadli občutni kazni. — Premovanje telet je vzdignilo precej prahu. Mnogi so se jezili, da niso dobili nikake podpore, a če dobro premislimo, moramo reči, da imajo nekateri res zanikrno živino, zlasti pa hleve. Oni pa, ki res kaj dajo na živino, so bili poplačani za svoj trud. Zlasti so se postavili živinorejci iz Gradišča, ki so res že precej vneto vpejlali pincgavsko pleme.

Z Bleda. (Živinorejska zadruga.) V nedeljo popoldne je poslanec g. Piber našim kmetovalcem in živinorejcem govoril o potrebi in koristi paše; zlasti je poljudno razložil planinsko in pašniško

postavo. Žal, da so se zadnja desetletja tako brezmišno razdelili skoro vsi skupni pašniki. Zle posledice niso izostale, kajti povsod, kjer se je to zgodilo, in to dokazuje tudi statistika, je živinoreja padla skoraj za polovico. — Ker so pašniki zlasti za plemensko živino neobhodno potrebni, zato je snovanje živinorejskih, oziroma pašniških združenj edino rešilno nadomestilo. Poslanec je osnovanje živinorejske zadruge toplo priporočal. Upati je, da se tudi uresniči, kar bo le v korist živinorejcem na Bledu. Hvala Bogu, teh je še vendar precejšnje število.

Iz Leš. Cesto delamo silno počasi; bo pa toliko lepša. Ko bo dograjena, vam bomo veselili brzojavili. Poprej pa dobimo še lastnega župana. Kateri bo dosegel to čast, še ne vemo. Imamo samo kakih šest kandidatov. No, so pa vsi ene stranke. Zato vojske ne bo nič. Še par dni je do volitve 12 odbornikov; pa se skoro še nihče ne meni zanje. Vse se bolj zanima za to, za koliko se bo oddal naš lov na dražbi v Radovljici, ki se bo vršila 2. junija — dva dni pred volitvijo. Lovci se zelo zanimajo zanj. Saj vedo, da imajo sicer Leše malo ljudi, pač pa po ravnem in v prostrani gori Dobrči veliko prostora za mnogoštevne zajce in srne. Divje race, ki hodijo lešanske ribe krast, res ne kvakajo prav lepo, pa toliko lepše pojo naši divji petelini.

Iz Rateč na Gorenjskem. (Zima meseca maja.) V noči od 19. na 20. majnika smo dobili novo zimo. Tudi naslednji dan je snežilo skoro cel popoldan. Po dolini je zapadlo tri prste snega. Planine so bile zametene do kolena. Živina, ki se je pasla v planini in je zaostala, je žalostno mukala in lastniki so jo morali iskati ter s težavo gnati domov. — Dne 21. majnika smo imeli hudo slano in mraz, tako da so stoječe vode zamrzile. Ker je sadno drevje v bujnem cvetju, so ljudje zjutraj kurili na vrtovih, da bi drevje obvarovali slane. K sreči je bilo oblačno, ko je solnce posijalo v dolino. Ta slana ni škodovala drevju.

Iz Tržiča. Že nekaj tednov imamo gospodinjstvi tečaj, in sicer v dveh oddelkih. Čez dan ga obiskuje 17 deklet, večernega pa 14. Gdč. voditeljica Jaklič vodi oba tečaja. Da ima cel dan mnogo posla je umevno. — Prihodnji mesec dobimo knjigovodski tečaj. Tudi za tega je veliko zanimanja. — Na Kovternici, to je cesti, ki vodi iz Tržiča v Bistrico, se bodo oddala dela od deželne odbora v kratkem. Cesta je nujno potrebna popravila, da se ne dogodi kaka nesreča. Ta cesta je za Tržič velikega pomena. Zato se je čuditi, kako je mogel neki član cestnega odbora glasovati za to, da se cesta opusti. — Deželni odbor bo na posredovanje našega vrlega poslanca dr. Gregoriča prispeval 33%. G. poslanec dr. Gregorič vestno izpolnjuje obljubo, ki jo je dal svojim volilcem, ko je kandidiral v našem trgu, da bo vedno zastopal koristi našega trga. Ljudstvo pa vedno bolj uvideva, v katerem taboru so njegovi pravi in resnični prijatelji. Ne tisti, ki samo pijejo ob času volitve, temveč tisti, ki po volitvi začno delati v blagor svojih volilcev, so pravi. In tak mož je ravno dr. Gregorič.

Kako se mora ravnati z mlekom.

1. Krave, od katerih dobivamo mleko, morajo imeti lepo osnažena vimesna, ker to veliko vpliva na okus mleka. — Marsikje se vidi, da imajo krave kar črna vimesna, toliko se drži blata na njih, zato se od takih krav ne more dobiti okusnega in trpežnega mleka. Pri molži pada nesnaga od vimesna v mleko. Ta nesnaga se v mleku raztopi in mlekokisle glivice imajo tako veliko večjo ugodnost za pomnoževanje. Te glivice tudi razkrojijo mlečni sladkor v mlečno kislino in tako postane mleko kislo.

2. Ko smo snažno in čisto pomolzli, moramo mleko takoj dobro precediti, ako je slučajno med potjo padla noter kaka smet. Precediti moramo mleko v primerno posodo (lonec) in ga postaviti v mrzlo vodo, v škaf ali kako korito, da se shladi. Ko se je voda segrela, jo moramo nadomestiti zopet z mrzlo. Posodo moramo imeti pokrito s kakim sitom, da ne pade vanj kak mrčes in da more do njega sveži zrak. Sme se pa tudi mleko precediti v vrč (kanglo) le tam, kjer ga takoj postavijo v tekočo vodo, na primer kjer imajo pred hišo korito, v katerega teče vedno sveža voda. Kjer pa teče voda blizu hiše, naj tudi v vodi napravijo primerno korito in naj vedno noter postavljajo mleko, tako se mleko obvaruje mlekne kisline. Drugače se pa mleko ne sme prej vlivati v vrče, dokler se ne nese v mlekarno ozir. na trg, ker dobi tako zaduhli duh in grenak okus. Mleko mora biti od vsake molže posebej v mrzli vodi, dokler se ne nese v mlekarno. Mleko se mora hraniti v snažnih, mrzlih in zračnih prostorih.

3. Vsa posoda, katero rabimo za mleko, mora biti zelo snažna in ne poškodovana od rje. Vrči se morajo takoj po uporabi temeljito očistiti, dobro prezračiti in posušiti. Ker je snaga glavni pogoj v mlekarstvu, zato naj vsaka gospodinja vpoštevata snago, kajti brez snage tudi v mlekarstvu ne bomo napredovali.

POLITIČNI PREGLED.

Na Balkanu.

Položaj na Balkanu se zopet zapleta. Preliminarni mir še danes ni podpisan. Bolgarija je pripravljena dati svoj podpis, a Grki in Srbi zahtevajo še nekaj izprememb. Velesile pa odločno zahtevajo, da se ima preliminarni mir takoj podpisati in sicer ga naj podpišejo vsi balkanski zavezniški obnem. Angleški državni tajnik je pretečeni terek pozval k sebi mirovne delegate balkanskih držav in jih je prav resno posvaril in jim stavil pred oči, kako nujno je potreba, da se preliminarni mir podpiše. Vse velesile brez izjeme to odločno žele. Rekel je baje kar naravnost, da bi za tiste delegate, ki se obotavljajo podpisati predmir, ne imelo več pomena muditi se še delj v Londonu. Temu odločnemu pritisku angleškega državnega tajnika se balkanske države ne bodo mogle dolgo ustavljati. Skoro gotovo bodo do nedelje podpisale vse zaželjeni predmir s Turčijo.

Nasprotje med zavezniški radi razdelitve ozemlja.

Velesile posebno radi tega pritiskajo na balkanske zavezničke, da se čimprej sklene predmir s Turčijo, ker so se med zaveznički samimi pojavila jako ostra nasprotja glede razdelitve Turkom odvetega ozemlja. Med Srbijo in Črno Goro so ta nasprotja še najmanjša. Večja so že med Grčijo in Bolgarijo. Grčija zahteva zase Solun, to važno morsko pristanišče ob egejskem morju. Bolgari pa ne marajo odjenjati in hočejo Solun imeti sami in ga tudi, če ne gre drugače, vzeti s silo. Vprašanje komu pripade Solun, bo eno najtežavnejših pri končni ureditvi razmer na balkanu. Zadnji čas je prišlo do jako ostrih oboroženih spopadov med Grki in Bolgari. Bilo je na obeh straneh več ubitih in ranjenih. Drugih posledic pa doslej te praske še niso imele. Vidi se pa iz teh, da se je položaj med Grčijo in Bolgarijo zelo poostril.

Še težavnejše pa bo določiti novo mejo med Srbijo in Bolgarijo. Med Srbi in Bolgari obstoji sicer pogodba glede razdelitve turškega ozemlja, ki je bila sklenjena pred vojno. A pogoji, na katere je bila ta pogodba vezana, se tekom vojne niso izpolnili in je šlo vse precej drugače, kakor je določala pogodba. Mesto v Macedoniji so Bolgari vso vojno moč koncentrirali v Traciji, kjer je prišlo do velikih bitk pri Lile Burgasu in Odrinu. Srbi pa so morali vso težo vojne v Macedoniji sami nositi in so še Bolgarom pri Odrinu prav znatno pomagali. Zasedli so Srbi veliko več ozemlja, kot je bilo pričakovati. A tu se je vmešala vmes Avstro-Ogrska in je izjavila, da se mora ustanoviti nova država Albanija, in da Srbi ne smejo priti do morja. Zato so morali Srbi odstopiti vse ozemlje, ki bo tvorilo sedaj severni del nove Albanije in ki bi bilo moralo po pogodbi z Bolgarijo pripasti Srbiji. Naravno je, da sedaj Srbi zahtevajo, da so za to žrtv odškodovani z ozemljem v južni Macedoniji, ki so je tekom vojne zasedli in to tembolj, ker dobe Bolgari v Traciji tudi velik del sveta, ki ga pogodba med Bolgarijo in Srbijo ni tudi prisodila Bolgarom. Srbi tedaj zahtevajo precej upravičeno, da se Bolgarija in Srbija ne glede na staro pogodbo znova domenita, kako potegniti mejo med obema državama, da ne bo Srbija preveč oškodovana in da tudi Bolgari dobe to, kar jim gre po pravicah. Bolgari pa tega ne dopuste in hočejo, da velja stara pogodba, po kateri jim mora Srbija izročiti velik kos zasedenega ozemlja v Macedoniji. Od tod spor med Srbijo in Bolgarijo. Zadnji čas se je ta spor zelo poostril in obe državi se pripravljata tudi na to eventualnost, da ga bo treba z orožjem poravnati. Vojna med Srbijo in Bolgarijo! Ali je to mogoče? Med tema dvema narodoma, ki sta se pri Odrinu skupno borila proti Turčinu! Mi si ne moremo misliti, da bi prišlo tako daleč. Trdno upamo, da do te vojne ne pride, da bo mirna poravnava mogoča. Upamo tudi, velesile tega ne bodo nikdar pripustile, čeprav bi nekatere med njimi menda rade videle, ko bi prišlo med Srbi in Bolgari do bratomornega boja.

V parlamentu.

Državni zbor nadaljuje razpravo o zunanji politiki. Vsi govorniki ostro napadajo voditelja naše

zunanje politike in grajajo, da je naša balkanska politika bila tako kratkovidna. Posebno ostro so nastopili socialni demokrati in češki radikalci. V splošnem se pa kaj posebno novega ni povedalo. Včeraj je bila debata končana in se je predloga izročila odseku.

Avstrija trosi denar za miade Albance.

Avstrija vzdržuje na Dunaju cel albanski zavod, kjer se šolajo mladi Albanci na avstrijske stroške. To zanimivo odkritje je napravil poročevalec v proračunskem odseku državnega zbora. Vseh Albancev je na Dunaju v tem zavodu 40. Za vsakega plača Avstrija na mesec po 200 K; torej na leto za te albanske fante približno 100.000 K. Trgovsko ministrstvo plačuje te stroške za približno 20 Albancev, za ostale pa zunanje ministrstvo. Za naše sinove Avstrija nima denarja, pač pa za nekulturne Albance. Poročilo o tej šoli, o kateri je bilo do sedaj vse tajno, je naravnost uničujoče za vlado. Zavod najslabše prospeva; o pouku teh albanskih ljubljencev ni niti govora. Dečki živijo v zavodu kakor divjaki; navajeni so na življenje doma v divji Albaniji. Bolj ko se trudijo strokovnjaki, da bi te divjake izobrazili, tem manj je uspehov. Celo policija mora večkrat poseči vmes, da jih ukroti. Za takšne ljudi ima avstrijska vlada dovolj denarja, za avstrijske davkoplačevalce pa nima nikdar pravega srca. Uboga naša Avstrija!

Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 24. maja 1913.

V Solnogradu se je osnoval pripravljalni odbor za sistematično izkoriščanje vodnih sil v alpskih deželah. (Predsednik državni poslanec dr. Stözl in predsednik državne zbornice dr. Sylvester, deželni glavar Winkler itd.) Ta odbor namerava združiti zastopstva vseh alpskih dežel h skupni izrabi alpskih vodnih sil, po kateri naj bi se alpske dežele industrializirale. Na povabilo tega pripravljalnega odbora sklene deželni odbor pristopiti k tej skupni vodni akciji in bo poslal k ustanovnemu zborovanju svoje zastopnike, ker velikopotezni program te velevažne narodnogospodarske akcije popolnoma odgovarja temu, kar kranjski deželni odbor že izvršuje. — Pritrdi se nasvetu c. kr. dež. vlade, da se uravnava Kamniške Bistrice izvrši v režiji. — Ker se je radi vpeljave brzovlaka na Gorenjskem opustil osebni vlak in so s tem prebivalci nekaterih krajev občutno zadeti, se deželni odbor obrne do železniške uprave, da vpelje še en osebni vlak. — „Kranjska hranilnica“ je odpovedala c. kr. državni realki svoje poslopje do 1. avg. t. l. Za nadaljnjo nastanitev realčne šole v sedanjem posloppu zahteva „Kranjska hranilnica“ čistih 14.000 K, katere naj bi plačala dežela in ljubljansko mesto. Deželni odbor sklene, da se na tozadevno vlogo c. kr. dež. šolskega sveta odgovori, da dež. odbor ni v položaju prevzeti za c. kr. državno realko v Ljubljani bremena, ki bi presegala dosedanje dajatve dežele. — Ker „Kranjska hranilnica“ ne obravnava direktno niti z dež. odborom niti z ljubljanskim mestom, ampak samo z vlado, bo naučni minister sklical posvet za rešitev realčnega vprašanja v Ljubljani.

NOVEJŠE VESTI.

Konec balkanske vojne.

Dunaj, 29. maja. Predmir s Turčijo bo po vsej verjetnosti podpisan tekom jutrišnjega dne. Podpisali ga bodo tudi zastopniki Srbije, Črne Gore in Grčije. Tako bo ta petek vojna, ki se je začela 17. oktobra, po preteku več kot 7 mesecev tudi formalno končana.

London, 29. maja. Sir Grey je izjavil, da balkanske države, ako bi se spoprijele, ne morejo računati več na pomoč tripelentente. Angleški politični krogi smatrajo resen konflikt za absolutno izključen.

Pariz, dne 29. maja. „Temps“ meni, da je zahteva Srbije po direktni reviziji pogodbe z Bolgarijo nekorektna, ker je itak določen car za razsodnika in ker bi Srbija s tem žrtvovala zvezo, ki je v političnem in gospodarskem oziru neobhodno potrebna.

NOVIČAR.

Ciril Pirc, ženjalni politik, ki ga je nepredvidnost volilcev naklonila Kranju in Loki, nima sreče. Tudi lastni pristaši njegovo sijajno politično delo „omalovažujejo“. Neki „nadutež“ v Danu pravi kar naravnost, da je Pirc dober samo „pri taroku“. Tudi med liberalnim meščanstvom vedno bolj prodira mnenje, da je Pirc kot politik za nič. Mi smo to že zdavnaj trdili. Pirc ima eno samo lastnost, ki Kranjcem vedno manj imponira: Misli namreč, da ima lahko vse za norca, da je njemu vse dovoljeno in da morajo vsi molčati, če on reče, da je kaj prav. Kdor mu oporeka, naj bo prepričan, da bo priletela vanj golida gnojnice in toča psovke, za katere ljudje Pirčeve kliče ne pridejo nikoli v zadrego. Psujejo, da

se kar prah dela. A pri tem ne razločujejo ne med liberalci, ne med klerikalci. Kdor si drzne reči kaj, kar Pircu in njegovi kliki ni prav, lop! po njem, da bo kanalja vedel, da je v Kranju Pirc gospodar! Tako se godi vsakemu, ki je tako „nadut“, da si upa Pircu pokazati zobe, naj si bo že potem liberalci ali klerikalci — Proti takemu političnemu nasprotniku, ki razpolaga s tako tehtnimi argumenti, je boj pač težaven, ker to vendar ne gre, da bi se on boril s „kanoni“, mi pa njega uganjali s stvarnimi razmotrivanji. V vsakem, tudi političnem boju je treba rabiti vsaj približno enako orožje. Pirc hoče mesto uma svitelega meča — psovke. Tako orožje pa nam ni na razpolago. Zato smo odkrito povedano malo v zadregi. No, skušali bomo Pircu postreči na drug način. Vse psovke, ki bodo priletele na nas iz njegovega tabora, bomo lepo Pircu vračali, prav vse, tako da bo možakar na svojem lastnem telesu okušal, če njegovi „argumenti“, kaj zaležejo. Ker je mož, kadar gre za njegovo osebo, strašno občutljiv, dvomimo, da bi dolgo vzdržal. No morebiti ga bo to skuriralo in bo postal v političnem boju malce dostojnejši. Morebiti!

Podružnica Slomškove zveze za Gorenjsko je zborovala dne 15. maja v ljudski šoli v Kropi. Po običajnem predsednikovem pozdravu, v katerem je izražal posebno veselje, da je z zadnjim imenovanjem nadzornikov iz vrst Slomškarjev zopet počaščeno vse učiteljstvo Slomškove zveze, je predaval tovariš Pleničar o kroparski industriji. V svojem referatu je nam orisal pričetek in razvoj iste do današnjega dne. Po zborovanju smo si ogledali tovarno žebljarske zadruge, ki je že dokaj moderno opremljena. V kratkem dobi ista za 65.000 K različnih strojev kot brezobrestno državno posojilo, ki se bo vračalo proti večletni amortizaciji. Ogledali smo si dalje domače žebljarske delavnice, v katerih se zrcali precej žalostno življenje Kroparjev, ki od zgodnje mladosti do pozne starosti, moški in ženske, dan na dan od jutra do noči stoje poleg nakoval ter urno vzdigujejo vsak svoje kladivo. Žalostno je bilo njihovo življenje pravzaprav poprej; odkar pa je ustanovljena žebljarska zadruga (menda po l. 1895), pa se je materijelno stanje Kroparjev vendar obrnilo veliko na bolje. Ogledali smo si dalje izviri Kroparice, razvaline starodavnih plavžev, obe cerkvi in druge posebnosti. Vse to sta nam razkazala tovariš Pleničar in domači gospod župnik Val. Oblak, katerima bodi izrečena za njihov trud pristrčna zahvala. — Navzočih je bilo 29 članov iz učiteljskega stanu, dva gospoda župnika ter gospod nadzornik K. Simon, ki je pokazal s svojo udeležbo, da je po svojem srcu kot c. kr. nadzornik tam, kjer je bil poprej kot učitelj. In ta odločnost nas veseli in podžiga k novi delavnosti. Prihodnje zborovanje se vrši dne 3. julija na Boh. Beli, na katerem nam bo predaval jeseniški župnik, č. g. Ant. Skubic, na kar opozarjamo vse naše člane in somišljenike. Udeležene.

Nesreče pri streljanju z možnarji. Pri streljanju iz možnarja se je pretaklo nedeljo v sled lastne nepredvidnosti ponesrečil 40 let stari črevljar Peter Eržen, doma iz Sv. Jošta pri Kranju. Eržen je vsled strela zadobil v levu roki težko telesno poškodbo. — V pondeljek pa so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 15 letnega Petra Bidovca iz Zaloga pri Goričah, ki se je ponesrečil ta dan, ko so fantje streljali z možnarji. Bil je tako nepredviden, da je vsul smodnika v vroč možnar, nakar se je smodnik vnel in mu puhnil v obraz. Pri tem sta bila poškodovana še dva druga fanta. Od teh je Lovro Žvegelj iz Svarij tako poškodovan, da ga niso upali pripeljati v deželno bolnico. — V oči gledal toliko nesreč naj bi se streljanje z možnarji pri raznih slovesnostih opustilo. Izobraževalna društva naj z vso silo delajo na to!

Za katoliški shod v Ljubljani je deželno-obrambno ministrstvo dovolilo uporabo velikega dvorišča v domobranski vojašnici na Poljanski cesti v Ljubljani.

Tretji mladeniški tabor se vrši v nedeljo 1. junija t. l. v Mostah pri Ljubljani, katerega priredi „Santpetersko okrožje Orlov“. — Vspored: Dopoldne: 1. Ob 8. uri zjutraj zbirališče odsekov na Selu pri županu br. Jos. Oražmu. Ob pol 9. uri odhod k sveti maši, ki jo daruje ob 9. uri v cerkvi sv. Petra v Ljubljani častni predsednik Zveze Orlov prečastiti gospod Janko Šiška. 2. Po sveti maši obhod skozi Novi Vodmat, Selo in Moste; po obhodu tabor na vrtu brata Oražma, kjer govori velerodni gosp. deželni glavar dr. Ivan Šušteršič, gosp. drž. in dež. poslanec Franc Povše in drugi govorniki. Dopoldne: 3. Ob četrti na 2 skušnja za javno telovadbo. 4. Ob pol 4. uri popoldne javna telovadba: a) članske proste vaje leta 1913, b) nastop naraščaja, c) orodna telovadba, d) skupine, e) vaditeljske proste vaje. 5. Ljudska veselica z godbo, petjem, srečelovom, šaljivo pošto in z govori. Vstopnina 40 vinarjev, s sedežem pri telovadbi 1 krono. Javna telovadba in veselica se vršita na vrtu br. Oražma. Sodeluje društvena godba z Viča, mešani in moški zbor Kat. slovenskega izobraževalnega društva za Selo-Moste. V slučaju skrajno neugodnega vremena se preloži vsa prireditvev z istim sporedom na nedeljo dne 8. junija 1913.

Z Bleda. (Na brzovlaku ranjeni strojevodja.) Brzovlak št. 607, ki vozi z Jesenic v Trst ob 4. uri 23 minut, bi bila preteklo soboto, dne 24. maja, lahko zadela velika nesreča. Med postajama Jesenice—Bled je nekdo zagnal proti vlaku kamen, ki je zadel strojevodjo s tako silo v čelo, da je padel strojevodja na strojeva tla. Vlak je vendar po zaslugi kurjača z običajno hitrostjo letel do Bleda, kjer so strojevodjo za silo obvezali, na kar je vodil vlak do Trsta.

Iz Tržiča. Župna cerkev tržiška je kupila na dražbi hišo na Skali, kjer je bila dolgo let znana gostilna. Hiša se bo porabila za otroško zavetišče, katero bodo vodile redovnice. Obenem se bodo pečale s postrežbo bolnikov po hišah. Taka naprava je bila za Tržič že davno potrebna. Pričakovati je, da bodo vsi prebivalci tržiške župnije podpirali to važno podjetje.

Prešernova kočna na Stolu se otvori v nedeljo, dne 1. rožnika 1913 in bode oskrbovana do konca letošnje turisticke sezone; oskrbljena je z vsem potrebnim glede jedil in pijače. Pot z vrh Stola na Golico 6 ur, je dobro premarkirana in šteje ta pot po grebenih čez Belšiče, Medjodol in okoli Kočne kot jedna najzanimivejših tur v naših Karavankah. Planinski pozdrav!

Polajenko — obsojen na 6 let težke ječe. Znani Polajenko, ki je pri Zadržni zvezi defraudiral 40.000 K in pobegnul v Ameriko, kjer so ga prijeli in nazaj pripeljali, je stal ta teden pred ljubljansko poroto. Obsojen je bil na 6 let težke ječe in povrnitev škode. Kam je spravil poneverjeni denar, ne mara povedati. Če se denar ne dobi nazaj, bosta škodo nosili Zadržna zveza in Jadranska banka, vsaka pol.

Nesreča na žagi. V Gornji Kokri je 22 let staremu žagarju Jerneju Vrtacniku na žagi odrezalo tri prste.

Auto-zveza Škofja Loka—kolodvor dobi s 1. junijem lep nov avtomobil. Ko dobimo še novo cesto, bode voznja z avtomobilom zelo prijetna.

Birmanih je bilo: v Šmartinu 371, v Mavčičah 61, v Trbojah 62, v Predosljih 218, v Goricah 92, na Trsteniku 104, v Predvoru 231, v Šenčurju 396.

Sveti oče je že popolnoma ozdravel. Pretekli ponedeljek je sprejel 150 romarjev, mašuje in se počuti popolnoma dobro.

Poročil se je minulo nedeljo v Kranju gosp. Joško Vařacha, knjigovodja pri tvrdki Vinko Majdič v Kranju, z gospico Angelico Podrekarjevo, vulgo Mežnarjevo iz Kranja, nečakinjo ljubljanskega odvetnika dr. Kokalja.

SKoroške Bele. (Otrok zgorel na pašniku.) Delavčeva žena Marija Jerala na Koroški Beli je potrebila pašnik in zažgala kup plevela in dračja. Pri ognju so ostali njena petletna rejenka Ivana in njena sinova eden tri, eden pet let star. V odsotnosti žene se je vnela dekletu obleka, pri čemer je dobilo dekletu kljub takojšnji pomoči tako težke opekline, da je drugi dan v silnih bolečinah umrlo.

Poslanec Klofač ne sme v Srbijo. V soboto je ogrsko-hrvaška mejna policija v Zemunu ustavila češkega poslanca Klofača in ga kljub pravilnemu potnemu listu ni pustila preko meje v Belgrad. Bajje je zunanji urad ukazal vsakega češkega poslanca ustaviti.

Elektrarna ob Ljubljani. Deželna vlada je prisodila skupnemu projektu deželnega odbora in uprave drž. železnic za izrabo vodne sile na Ljubljani „z ozirom na njegovo pretežno važnost za narodno gospodarstvo“ prednost pred projektom mestne občine ljubljanske. Zoper to razsodbo je dopuščena pritožba na poljedeljsko ministrstvo.

Predavanja o umni živinoreji. C. kr. okr. višji živinozdravnik gospod Anton Korošec iz Kranja bode letos predaval na treh krajih o umni živinoreji, o živinskih boleznih in o zakonu glede živinskih kug. To poučno predavanje se bo vršilo: dne 1. junija t. l. v Bukovici, občina Selca; dne 8. junija t. l. v Naklem in 15. julija t. l. v Sori popoldne po krščanskem nauku ob 3. uri v ondotni šoli. K temu predavanju sme priti vsak, kdor se zanima za živinorejo.

Premovanje kobil in žrebcev bo v Kranju dne 19. junija ob osmih zjutraj.

Invalidna ustanova društva ljubljanskih gospa v letnem znesku 100 K je oddati. Pravico do te ustanove imajo za celo življenje taki invalidi iz moštva dopolnilnih okrajev kranjskih, ki niso oskrbljeni v kaki invalidnici, in sicer v prvi vrsti invalidi vojske 1866. leta, potem, a le za dobo potrebe (revščine) njih vdove in sirote, nadalje invalidi iz vojske leta 1859 in z zgoraj omenjeno omejitvijo njih vdove in sirote, slednjič invalidi iz vojske leta 1848 in 1849 ter za dobo potrebe (revščine) njih vdove in sirote. V slučaju pomanjkanja takih prosilcev, oziroma prosilk imajo pravico do ustanovnega zneska 100 K na leto na Kranjsko pristojni revni invalidi. Nekolekovan v tem smislu opremljene prošnje je vložiti potom županstva bivališča na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju najpozneje do 10. junija 1913.

Na dunajskem vseučilišču je bilo letos v zimskem tečaju vpisanih 10.314 slušateljev in sicer 8501 reden in 1813 izrednih. Ženskih slušateljic je bilo 895; največ jih je vpisanih na modroslov. fakulteti. Med slušateljic je Nemcev bajje le 30 %.

Iz Zalegaloga se nam sporoča, da se bo ondi obhajal sveti misijon od 15.—22. junija. Vodila ga bosta č. o. jezuita Alojzij Žužek in Janez Pristov iz Ljubljane. Sklepno procesijo 22. junija bo vodil prečastiti g. dekan Matija Mrak. Takrat se bo tudi blagoslovil novi križ na pokopališču. Iz sosednjih župnij ste povabljeni na misijon in na sklep!

Razpis učiteljskih služb. V šolskem okraju Kranj se s pričetkom šolskega leta 1913/14 v stalno nameščanje razpisujejo naslednja učna mesta: 1. nadučitelja in slučajno tudi drugega učitelja na v dvorazrednico razširjeni ljudski šoli v Podbrezjah; 2. eno učno mesto na sedaj tri-razredni ljudski šoli v Predvoru; 3. učitelja in šolskega voditelja na novoustanovljeni enorazredni ljudski šoli v Trebiji, občina Oselica. Redno opremljene prošnje je predpisanim službenim potom vlagati pri podpisnem okrajnem šolskem svetu do 5. julija 1913. Prosilci, ki v kranjski šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.

Občinske volitve v Šenčurju. V smislu § 18. občinskega volilnega reda za Kranjsko se daje na splošno znanje, da se bodo vršile nove volitve občinskega zastopa občine Šenčur in sicer za podobčine: Luže, Olševk, Šenčur in Visoko ter za prvi, drugi in tretji razred, dne 13. in 14. junija 1913 v občinski pisarni v Šenčurju. Glasovanje se prične ob 8. uri zjutraj in se sklone ob 12. uri popoldne. Vsaka podobčina voli enega odbornika in enega namestnika, vsak volilni razred pa 7 odbornikov in 3 namestnike. — Županstvo občine Šenčur, dne 1. junija 1913.

Društva.

«Pri belem konjičku», burka s petjem v treh dejanjih se bo igrala v nedeljo 1. junija v „Ljudskem domu“ v Kranju. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor „Izobraž. društva Kranj“.

Izredni občni zbor «Kmetijskega društva za Hrastje in okolico» vrši se v torek 3. junija 1913 v prostorih gosp. načelnika v Hrastju. Dnevni red: Sprememba pravil. — K obilni udeležbi uljudno vabi člane — odbor.

Katol. delavsko društvo na Jesenicah vprižori v nedeljo, dne 1. junija t. l. v „Delavskem domu“ na Savi Medvedovo tragedijo v petih dejanjih „Za pravdo in srce“. Pri predstavi sodeluje društveni orkester. Začetek ob 8. uri.

Sprememba voznega reda.

Od 1. junija 1913 bodeta vozila na progi Ljubljana j. k.—Jesenice in Jesenice—Ljubljana j. k. vsako nedeljo in praznik zabavna vlaka po naslednjem voznem redu:

Vlak št. 1732		Vlak št. 1733	
odhod			prihod
1:20	Ljubljana j. k.	9:00	
1:29	Ljubljana d. k.	8:57	
1:40	Vižmarje	8:45	
1:51	Medvode	8:36	
2:04	Škofja Loka	8:25	
2:19	Kranj	8:11	
2:24	Sv. Jošt o. p.	8:03	
2:35	Podnart-Kropa	7:53	
2:41	Otoče o. p.	7:45	
2:51	Radovljica o. p.	7:39	
2:57	Lesce	7:35	
3:07	Žirovnica	7:27	
3:16	Javornik o. p.	7:21	
3:22	Jesenice	7:15	

Za ta dva vlaka bodo izdajale postaje in postajališča, ki pridejo v poštev, znižane vozne listke za tja- in nazaj-vožnjo, ki so pa veljavni le pri teh dveh vlakih. Za povratek z drugim kot navedenim vlakom imajo kupiti potniki nove vozne listke pri osebnih blagajnah, sicer zapadejo doplačilu v vlaku glasom § 16. t. 2 ž. o. p.

Zdravniško priporočeno!

Pri nezadostni in nepravilni prehranitvi otrok, ali pa iz drugih vzrokov, radi katerih se otroci pravilno ne razvijajo, ne zasluži nobeno drugo krepilno sredstvo toliko zaupanja kakor ravno Scottova emulzija, katera se je z ozirom na tvorbo močnega okostja kakor tudi na okrepčanje telesa izkazala naravnost za izborni. Redilne lastnosti, katere vsebuje Scottova emulzija, vplivajo na rast močnih, ravnih kosti in podpirajo sploh ves razvoj otročičev, tako da so isti živahni ter kmalu veselo capljajo naokoli. Scottova emulzija otrokom jako ugaja, ker jo uživajo prav s slastjo.

SCOTTOVA emulzija

je vpeljana v vseh deželah skoro že 40 let in je priporočena od mnogoštevilnih zdravnikov, ker jo cenijo kot najbolj pripravno, zanesljivo in učinkovito redilno sredstvo.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Ekor pošlje 50 v v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarni za poizkušnjo.

Vsak večak upošteva že desetletja

Helical-Premier kolesa!

Zahtevajte krasen cenik za l. 1913 brezplačno.

Zastopnik g. Lovro Rebolj, Kranj. 66 10—4

Ste že pokusili kavo s Franckovo perl-ržjo, znamka „Perlo“?

Ista ugaja tudi brez zrnate kave.

20—5

Urarskega vajenca

sprejme takoj tvrdka

Rudolf Rus v Kranju.

Zobozdravniški in zobotehniški ateljé

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaeker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan po 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 16 52—22

Veliko zalogo različnih barv, suhih in oljnatih, različnih lakov za tlake, vrtove in pohištva ter mazila za trde tlake

priporoča 89 5—1

Anton Soklič slikar in pleskar v Kranju št. 55.

Električni lokomobil

prav v dobrem stanju skoraj nov. Moči ima za 24 konjskih sil. Proda se prav po nizki ceni.

88 3—1

Fran Dovžan

Tržič št. 53. (Gorenjsko.)

3 lepa stanovanja

po 3 sobe s pritikinami, se oddajo v Kranju pod jako ugodnimi pogoji.

76 6 5

Naslov se izve v upravništvu „Gorenjca“.

Milijoni uporabljajo proti kašlju hripavosti, kataru, zasliženju, krčevitemu in hrznemu kašlju

Kaiserjeve prsne karamelo s tremi jelkami.

37 12—11

6050 not. over. izpričeval od zdravnikov in privatnikov zagotavlja siguren uspeh. Zelo prijetni in dobri bonboni. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin. se dobi pri KAREL ŠAVNIK, Iekarna pri sv. Trojici v Kranju.